

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ по Черкаському гуманітарно-
правовому ліцею Черкаської міської ради
Черкаської області
від 01.09.2021 № 181-о

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Департаменту освіти та гуманітарної
політики Черкаської міської ради
від 09.12.2021 № 813

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

Черкаського гуманітарно-правового ліцею Черкаської міської ради Черкаської області на 2021-2025 роки

СХВАЛЕНО

Рішенням педагогічної ради
Черкаського гуманітарно-правового ліцею
Черкаської міської ради
Черкаської області
від 30.08.2021, протокол № 1

Черкаси – 2021



ВСТУП

XXI століття – час високотехнологічного інформаційного суспільства, у якому якість людського потенціалу, рівень освіченості та культури всього населення набувають вирішального значення для економічної й соціальної потуги країни. Глобалізація соціальних, економічних і культурних процесів, які відбуваються у світі, перспективи розвитку Української держави, національна автентичність вимагають глибокого оновлення системи освіти, зумовлюють її випереджувальний характер. Тому зрозумілою є необхідність нових вимог до сучасної молоді людини, яка здатна бути успішною (додаток 1).

Цей документ логічно продовжує положення концепції ліцею та коротко фіксує наші наративи, якими ми є зараз, якими ми будемо через 10 років. Концепція та стратегія забезпечать подальший розвиток ліцею через втілення компетентнісного підходу, гуманізацію, гуманітаризацію, профільність. Концентрують зусилля педколективу на те, щоб навчити учнів проєктувати й формувати активні моделі життя, плекати вільну активну особистість, яка зможе взяти на себе відповідальність, стати господарем власної долі. Розробка стратегії розвитку побудована на Think's thanks політиці, ґрунтується на методі екстраполяції, в тому числі трансцендентних принципах, з урахуванням точки біфуркації процесу розвитку установи, тримається на SCRUM менеджменті. Документ забезпечить виконання тактичних цілей, оперативних завдань і контроль за процесом сталого розвитку установи.

СТРУКТУРА:

- I. Основні положення.*
- II. Філософія ліцею. Ліцейні традиції.*
- III. Місія ліцею.*
- IV. Мета та завдання ліцею.*
- V. Механізми діяльності ліцею.*
- VI. Внутрішні та зовнішні ресурси розвитку.*
- VII. Ключові показники виконання стратегії.*
- VIII. Пріоритетні напрями та завдання розвитку.*
- IX. Додатки.*

I. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Стратегія розвитку Черкаського гуманітарно-правового ліцею на 2021 – 2025 роки (далі – Стратегія) є документом, що визначає основні напрями розвитку закладу повної загальної середньої освіти комунальної форми власності на п'ять років, забезпечуючи її інноваційний характер.

1.2. Стратегія розроблена з метою визначення пріоритетів (стратегічних напрямів), принципів, завдань і ресурсів розвитку Черкаського гуманітарно-правового ліцею як закладу освіти з державною мовою навчання, в якому повна загальна середня освіта здобувається на таких рівнях: базова середня освіта – протягом п'яти років; профільна середня освіта – протягом трьох років.

1.3. Стратегія ґрунтується на основі положень:



Законів України: «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII; «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX; «Про протидію торгівлі людьми» від 20.09.2011 року № 3739-VI; «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 року № 2229-VIII; «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII;

Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 722/2019.

Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016—2020 роки (затверджена Указом Президента України від 26 лютого 2016 року № 68).

Загальнодержавної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на період до 2021р.» (затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 року № 453).

Концепції розвитку громадянської освіти в Україні (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2018 року № 710-р); Концепції екологічної освіти України (затверджена Рішенням Колегії МОН України № 13/6-19 від 20.12.2001 року); Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року № 988-р).

Державного стандарту базової середньої освіти (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898).

Указу Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання» від 13 травня 2019 року № 286/2019.

Постанов Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15 серпня 2011 року № 872 (із змінами); «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21 серпня 2019 року № 800; «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників» від 27 грудня 2018 року № 1190 (із змінами).

Наказів МОН України: «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» від 09.01.2019 № 17; «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти» від 12.01.2016 р. № 8 (із змінами).

Програми «Нова українська школа в поступі до цінностей», затверджена Вченими радами Інституту проблем виховання НАПН України (протокол №6 від 02.07.2018 р.), Інституту модернізації змісту освіти (протокол №7 від 26.09.2018 року).

Стратегії розвитку Черкаської області на період 2021 – 2027 роки, затвердженої на сесії Черкаської обласної ради від 11.09.2020.

1.4. Стратегія розвитку складається з таких компонентів: теоретичний (анкетування, теоретичні дослідження); аналітичний – аналіз нормативної бази та досвіду розробки Стратегії іншими освітніми закладами; практичний – створення проєктної команди; систематизування інформації – оформлення практичного досвіду закладу з питань навчання та виховання; визначення ключових показників виконання Стратегії (додаток 2).

1.5. Звітування про виконання стратегії розвитку ліцею здійснюється директором на щорічних загальних зборах (конференції) колективу. Аналіз виконання стратегії розвитку ліцею розглядає стратегічний комітет не менше ніж раз на рік або за вимогою одного з членів



комітету. За потреби питання виконання завдань Стратегії розглядаються на адміністративних нарадах, Раді ліцею.

II. ФІЛОСОФІЯ ЛІЦЕЮ. ЛІЦЕЙНІ ТРАДИЦІЇ

2.1. Форматування запитів суспільства з важливих суспільних та людських цінностей у зрозумілі моделі, формули, конструкції, шаблони стало стрижнем ідеї створення Гуманітарно-правового ліцею. Обраний набір інструментів є різноманітним, проте базується на ідеї патерну-шаблону, що дозволяє пояснити підліткам сутність складних процесів, як пояснюють за допомогою простого набору кубиків модель світу дітям раннього віку. Інструменти представлені у формі блок-схем, презентацій, карт для зручності розуміння та користування учасниками освітнього процесу. Наприклад, модель випускника представлена узагальнено, що дозволяє уявляти нашу місію концептуально. В той же час герб установи описаний до найменших дрібниць мовою символів (додаток 3). Такий підхід дозволяє досягати «золотого стандарту» випускника. Філософія ліцею вимагає включення практичної складової, інакше діяльність стає формальною. Так, механізми технологій «справа під ключ» та «ХАБ відповідальних справ» гарантують результат. Важливими складовими філософії ліцею є власний підхід до кадрової політики, естетика простору, фінансова раціональність, розвиток потенціалів як творчого, так і фізичного, менеджмент успіху (додатки 4,5,6).

2.2. Розвиток, спадковість досвіду, зв'язок поколінь цементуються традиціями, що народилися на початку 90-х. Вони є фундаментом для перетворень та новацій ЧГПЛ. Важливою складовою ліцею є бренд. Символіка: герб, прапор, гімн ліцею, логотипи напрямків діяльності, емблеми. Історично сформовані події: посвята у ліцеїсти, свято вручення залікової книжки, дні факультетів, декади, шоколадна церемонія, інавгурація Президента ліцею, власний підхід до проведення випускної лінійки, дні релаксації для новостворених класів, мотиваційні зустрічі з директором, підсумкові лінійки за місяць, корпоративний дрес-код, різні музейні експозиції та галереї, тренінги від випускників, «цитата випускника», взаємодія випускників різних років - створюють атмосферу ліцейного братства та є основою корпоративного простору. Ребрединг Черкаського гуманітарно-правового ліцею відбувся в 2018 році. Традиції в навчальному просторі забезпечують високу конкурентоспроможність учня. Діяльність науково-практичного товариства «Борисфен», система консультпунктів, самообслуговування учнів створюють атмосферу досяжності складних задач, комфортність навчального середовища, поступальність у розвитку учня, можливість відчувати себе в професії (додатки 7,8).

2.3. Важливою традицією є організація проектного простору. Він яскраво представлений системою походів «ГАРТ», де учні ліцею здобувають досвід організаційної та практичної роботи, навички менеджменту, навчаються аналізувати діяльність та працювати в команді. Конкурс «Хвилина слави» - проєкт з унікальною можливістю поєднання особистих амбіцій та командної роботи. Ліцейна газета «Спікер», відкрита інтелектуальна гра «5x5», народна музична студія «Арт-Майстер», конкурс «Юні історики Черкащини» - проєкти, орієнтовані на отримання навичок, знань та умінь для майбутньої професії. Курс «Айкідо», музейні куточки ЧГПЛ, спартакіади – зручні інструменти, що дозволяють ліцеїстам повірити в себе (додаток 9).



2.4. Інтерактивний простір представлений якісним, функціонально насиченим сайтом, сторінками у фейсбук та інстаграм, ютуб-публікаціями, які супроводжуються «Медіашколою» ліцею. Об'єднують традиції ліцею технології «малих справ» і «справ під ключ», які спрямовані на кооперацію між учнями, учнями та педагогами, вироблення звички швидко навчатися. Принципами освітнього простору ліцею є «домовилися – робимо», увага до деталей, досягнення поставлених цілей. Вивчення навколишнього простору (тенденції, можливості, ризику), максимально корисне використання вільного часу, постановка глобальних цілей та масштабність заходів, волонтерський рух, участь у благодійних акціях створюють середовище, що спонукає вихованців користуватись технологією «Вчитися мріяти» коректно та максимально ефективно (додаток 10).

ЯКІ МИ ЗАРАЗ

Багаторічний шлях Черкаського гуманітарно-правового ліцею сформував певний стиль роботи, підтверджений результатами, які легко знайти та оцінити в інтернеті.

Маємо відпрацьовані стандарти навчання. Унікальним є те, що вони вищі за державні та чітко конкретизовані. Струнка система корекції знань, що складається з шести типів консультпунктів, забезпечує потреби та інтереси ліцеїстів, дієва альтернатива репетиторству, спосіб вивільнення часу на особистісний розвиток. Відпрацьовано систему роботи з обдарованими учнями як в науковій, так і у творчій сферах діяльності.

Маємо потужну виховну систему з механізмами виявлення малоефективних компонентів та осучаснення моделі. У сфері управлінської діяльності створено простір взаємодії та співпраці учасників освітнього процесу. У такому середовищі різні види діяльності не конфліктують, ініціативи не заважають одна одній, а навпаки, доповнюють та стимулюють процес (додаток 11).

Матеріально-технічна база ліцею будується відповідно до ідеології установи та повністю накладається на освітній процес (додаток 12).

ВДИВЛЯЮЧИСЬ У МАЙБУТНЄ

Еволюція установи наступних десяти років передбачається нами в таких сценаріях.

Оптимістичний сценарій. Найкращий спосіб представити такій хід подій короткими висловами. Політична ситуація в Україні вибудовується категорично в напрямку створення та розвитку демократії. Такий політичний режим вимагає конкурентної економіки, яка вимагає якісної конкурентної освіти. Освіта забезпечена дієвими механізмами заохочення ЗЗСО відповідно до результатів роботи. Держава, а за тим і місцева громада зацікавлені в конкурентоспроможному випускнику та фінансовими інвестиціями підтримують навчальні заклади, що своїми результатами діяльності перевищують базові державні показники. Чим вище досягнення, тим більші інвестиції – без обмеження. Якість знань, навичок, соціалізація учня є пріоритетом в освіті. Ліцей до такого сценарію готовий. Матеріальне стимулювання результативного учителя, класного керівника, адміністратора, допоміжного персоналу стає настільки вагомим, що робота в команді, робота на успіх і на результат стають бізнесом, а не хобі. Мотивація учителя, підкріплена достойним фінансуванням, перетворює освітні процеси в активні та змагальні. Адміністрація, замість контролю за виконанням домовленостей, є концентратором ідей та об'єднує зусилля педагогів. Учитель стає центром педагогічної думки. Індивідуальність кожного учня стає стандартом та зосереджує увагу педагогічного колективу. Якість знань учнів гарантована.



Учительський ресурс стає найвищої якості. За таких умов, враховуючи сучасний рівень установи, ліцей може розраховувати на негайне подвоєння бюджету. Це дозволить самостійно інвестувати в добудову нового корпусу на місці двоповерхової будівлі протягом 10 років. Створити сучасний, безпечний, педагогічно ефективний простір на наявній території. Розпочати проекти дієвої профорієнтації, розвитку наукового потенціалу. Дозволить створити клуби й товариства, що перетворять ліцей на HUB. Учні ліцею вивчатимуть три й більше іноземних мов із залученням носіїв мови та стажуванням в країні використання мови. Матеріально-технічна база ліцею надає сучасні можливості для соціалізації підлітка, наприклад, учнівське кафе.

Реалістичний сценарій. Гуманітарно-правовий ліцей рухається в рамках освітньої реформи 2017 року, держава виконує усі взяті на себе зобов'язання (фінансові, організаційні), передбачені НУШ. Виконавча влада дотрималась норми Закону України «Про освіту» щодо введення ЗНО в 9 класах, що забезпечило розподіл ЗЗСО на ліцеї, гімназії. Ліцей до такого сценарію готовий: сформував ідеологію розгортання факультетів, забезпечив підготовку педагогів, ввів внутрішню спеціалізацію, удосконалив діяльність олімпійського руху, створив проєкт «5 клас». Місцева громада рівномірно розподіляє фінансові ресурси серед навчальних закладів міста. Це дозволяє нам не швидко, але впевнено створити освітній простір ЧГПЛ відповідно до вимог сучасності, в тому числі забезпечити доступність до приміщень. Місцева влада не стоїть осторонь від необхідності збільшення навчального простору ліцею. Таким чином, ліцей буде мати достатню спортивну базу, рекреації, гігієнічні, допоміжні приміщення, відповідний до рівня досягнень установи окремий вхід у навчальне приміщення. Для цього засновнику через листування запропоновано різні варіанти. Активність педагогічного колективу заохочується підвищенням заробітної плати та фінансовими позабюджетними ресурсами самої установи. Систематично ведеться робота педагогічного колективу у пошуку оптимального ритму роботи. Ліцей забезпечує виховний, розвивальний напрямки. Одним з орієнтирів успіху на найближчі 5 років є 20 місце ЧГПЛ серед шкіл України в ЗНО.

Песимістичний варіант розвитку - теж рух уперед. Швидкість розвитку установи постійно гальмується через відсутність необхідних ресурсів, тому рух уперед відбувається лише завдяки вольовим рішенням та діям працівників установи й адміністрації. Песимістичний варіант – це байдужість або, ще гірше, показне співчуття, коли для влади є прийнятним спільне користування ліцеєм та ЗЗСО №11 – актовю, спортивною залами, їдальною, чоловічими та жіночими вбиральнями, відсутні в достатній кількості навчальні та допоміжні приміщення для розвитку та можлива перспектива. Песимістичний сценарій – це розвиток матеріально-технічної бази ліцею та стимулювання працівників, що відбувається практично за власний ресурс. Це відсутність у влади планів на ремонт або побудову нового корпусу на місці аварійної двоповерхової будівлі, що закріплена за ЧГПЛ, а великим досягненням в установі стає, наприклад, створення власного приміщення медичного пункту. У той же час на соцрозвиток влада має щороку сотні мільйонів гривень у бюджеті міста. На останок песимістичний варіант – це коли влада не помічає результатів роботи ліцею, бо інакше інвестувала б в установу. Але досвід показує, що і в таких умовах роботи протягом 27 років ЧГПЛ вижив, створив своє освітнє середовище, перебуває в ТОП-100 навчальних закладів України та не зупиняється в розвитку.

III. МІСІЯ ЛІЦЕЮ



3.1. Місією є формування й розвиток ключових життєвих компетентностей ліцеїстів для забезпечення власного успішного життя, формування громадянського суспільства. Реалізує місію модель особистості зі структурою: ідеологія успішної людини, успіх через організацію спільних справ, моделювання позиції лідера. Центральним явищем місії установи є конструкція – «Золотий стандарт випускника».

3.2. «Золотий стандарт випускника» ЧГПЛ – набір якостей та можливостей на момент досягнення випускником 27-річного віку, що дозволить йому бути фінансово незалежним (міжнародно-визнана освіта, матеріальна забезпеченість, соціальний статус, реальна кар’єрна перспектива), завдяки цьому бути автономним від держави й батьків, патріотичним, мобільним, мати громадянську позицію та своє місце в суспільстві, мати чітку мету та план її досягнення (додатки 13-19).

Підґрунтя для реалізації «Золотого стандарту випускника» закладається впродовж усіх років навчання в ЧГПЛ. Цьому сприяє план-технологія «Розвиток і зростання учня», побудована на очікуваннях на кожний рік навчання. Наприклад, для учнів 0 курсу (7 класу) визначаються очікування девізом «Я можу», у цих межах діти вивчають правила й традиції закладу, їм роз’яснюється їхня важливість та необхідність, учнів привчають до систематичного вивчення уроків, свідомого надолуження знань попередніх років, що забезпечує системність у навчанні та знімає страх неуспіху. Учні 0 курсу долучаються до загальних справ ліцею.

Девіз учнів I курсу – «Я в силах». Діти вже свідомо дотримуються правил і традицій ліцею, набувають сталу звичку виконувати навчальні завдання, усвідомлюють необхідність системної роботи, пробують себе в загальних справах ліцею.

Для II курсу – «Я можу долати провокації». Так, перед ліцеїстами стоїть завдання стабільно навчатися, долаючи природній для цього віку конфлікт із суспільством. Тактичною метою для учнів є якісне складання ДПА. Другокурсникам надається можливість брати на себе відповідальність у ліцейних справах.

III курс – «Якщо не я – то хто?». Передбачається, що ліцеїсти на цьому етапі матимуть чітке розуміння процесів становлення особистості; можуть впевнено брати на себе відповідальність; свідомо виконують правила закладу та піклуються про його традиції; ефективно навчаються; визначають пріоритети в підготовці до ЗНО.

Учням-випускникам висуваються очікування під девізом «Агенти змін». На цьому етапі учні перетворюються на помічників педагогів та співавторів ліцейних ідей; виступають стратегічним прикладом для молодших учнів; принципово виконують правила, розвивають і створюють традиції; ефективно навчаються; уміють концентруватися на досягненні мети; визначають пріоритети через ЗНО.

Успішне проходження кожного з вищеназваних етапів і формує «золотий стандарт випускника» – особу, яка вміє мріяти, вибудовує мету, розчіплює її на досяжні частки; уміє створювати ефективне середовище, керує власним часом; уміє приймати рішення, має сміливість брати на себе ініціативу, відповідає за прийняті рішення; особу, соціально орієнтовану, політично активну, законослухняну, нетерпиму до несправедливості, яка вміє критично мислити, налаштована на креативну інноваційну діяльність; уміє аналізувати оточення та екологічні небезпеки, навчена контролювати свій фізичний стан; має стійкі моральні навички, має уявлення про добро й зло; громадянин і патріот за переконаннями, піклується про сім’ю, націю та власну державу.

3.3. Тактичною метою для кожного випускника ліцею є ЗНО із амбіцією до результату не менше, ніж 170 балів; ДПА – не менше, ніж на 10 балів; середній бал свідоцтва не менше, ніж 10 та ефективна соціальна інтеграція.



IV. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ЛІЦЕЮ

4.1. Метою діяльності є створення оптимальних умов для розвитку освіченої, морально й фізично здорової, естетично розвинутої, працелюбної, життєтворчої й компетентної особистості – громадянина України через ефективну співпрацю всіх партнерів освітнього процесу. Статут ліцею, положення якого визначають права й обов'язки, повноваження учасників освітнього процесу, фінансово-господарські відносини, особливості освітньої діяльності, гарантує виконання поставленої мети. Ліцей послуговується власними постулатами: створення традицій та їхня підтримка; створення умов, які дозволять учню стати успішним, конкурентноспроможним на ринку праці; високі стандарти, ефективна організація праці; навчити кожного за виконання певних умов. Соціальна мотивація вихованця є фундаментом цілісності особистості. Мотивація формується через профорієнтацію (систему заходів, практичних занять та зустрічей), корпоративний патріотизм та здоровий егоїзм, традиції здорового способу життя, рейтинги, у тому числі соціальної активності, навички самообслуговування, навички патронату (над учителями-пенсіонерами, учнями молодших класів), традиції, виховання на патріотичних прикладах, міжнародну діяльність (світогляд), волонтерство. Перебування в мейнстрімі окреслених цілей – високий рівень знань стає стандартом.

4.2. Завдання закладу: створення іміджу освітніх послуг у закладі; розвиток освітнього, соціокультурного простору ЧГПЛ на засадах лідерства; реалізація освітніх, культурних проєктів; розвиток ресурсного (інформаційного) забезпечення освітнього процесу, матеріально-технічної, науково-методичної бази; компетентнісний підхід в організації та проведенні олімпіад, творчих конкурсів, інтелектуальних турнірів, скайп-мостів, конференцій; розвиток педагогічного персоналу та корпоративної культури в ліцеї на засадах сучасного менеджменту; проведення психолого-педагогічних семінарів із метою ознайомлення з новітніми педагогічними технологіями; здійснення соціально-педагогічного навчання батьків здобувачів освіти та творчої взаємодії всіх учасників освітнього процесу (додаток 20).

V. МЕХАНІЗМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІЦЕЮ

5.1. Реалізація місії та мети вимагає простого, зрозумілого та дієвого механізму. Механізм діяльності Черкаського гуманітарно-правового ліцею побудований на філософії балансу між організаційною діяльністю, зобов'язаннями установи та вимогами до учня. Організаційний момент механізму базується на діяльності адміністративної групи. Група – керівник-аналітик (директор ліцею), системний адміністратор (лаборант) та оператор (бухгалтер ліцею) – фінансується з позабюджетних коштів, має функціональні обов'язки та корпоративні правила. Опорою діяльності є статистична база (електронні матриці та форми). Організаційний момент має алгоритм дій: інформування батьків про успішність дитини; мотиваційні бесіди директора з учнями щодо уточнення траєкторії навчання; щотижневі організаційні лінійки; дослідження статистичних показників та їх аналіз, підготовка до використання в роботі; мотиваційні підсумкові лінійки; система рейтингів. Зобов'язання установи оформлені в цифрах, що легко сприймаються: супровід учнів «групи ризику» (з середнім балом менше 7), норма контрольних



зрізів – 9 балів, норма середнього бала випускника не менше 10, норма ЗНО не нижче 170 балів. Результат досягається за умови, коли учень у супроводі батьків учить кожен урок на оцінку не менше 4 балів, щомісяця підвищує середній бал на 0,2 + до досягнення межі 10 балів, максимально використовує систему консультпунктів, навчається основ наукової діяльності, технологій самоосвіти.

VI. ВНУТРІШНІ ТА ЗОВНІШНІ РЕСУРСИ РОЗВИТКУ

6.1. Стратегія розвитку Черкаського гуманітарно-правового ліцею сформована на певних дослідженнях.

6.1.1. Ми дослідили зовнішні, внутрішні чинники, які безпосередньо впливають на освіту: виклики сучасного світу, стан демократії, ресурси громади та власні можливості, рушійні сили розвитку установи. Серед викликів сучасного світу ми виділили: онтогенез нації, темп зміни професій на ближчі 10 років, вплив на світоустрій четвертої індустріальної революції, як наслідки – втрата робочих місць, кардинальна зміна структури людських ресурсів у світі, виклики обумовленні документами ООН про сталий розвиток, запити суспільства до особистості (так звані 4 К) та ТОП-10 навичок майбутнього. Визначаючи завдання Стратегії, ми врахували стан демократії в Україні, стиль поведінки людини, дієвість соціальних ліфтів, участь держави в досягненні глобальних цілей сталого розвитку. Оцінені ресурси громади та власні можливості представлені на сьогодні фінансовими, кадровими, організаційними, особистісними, творчими, інформаційними, професійними, науковими, міжнародними, матеріально-технічними, соціально-політичними, природними можливостями громади міста, випускників та традиціями. Ресурси представлені наочно та використані при створенні стратегії розвитку ліцею. Рушійні сили ліцею, були проаналізовані та узгоджені з педагогічним колективом ще 10 років тому (додатки 21, 22).

6.1.2. Перешкоди, загрози та корисні фактори, описані та представлені наочно (додаток 23).

6.1.3. Освітні тренди. Проаналізовані 16 сучасних світових освітніх трендів. Проведено оцінку та рівень впровадження в освітній простір ліцею. Оформлені в зручному вигляді (додаток 24).

6.1.4. Власні технічні, матеріальні, організаційні можливості, що безпосередньо впливають на розвиток учня є опорою прийняття рішень щодо стратегії розвитку установи (додаток 25).

6.2. SWOT аналіз внутрішніх ресурсів розвитку Черкаського гуманітарно-правового ліцею (додаток 26).

6.2.1. Strengths – сильні сторони. Кадрова політика, ключовим компонентом якої є супровід учителя. Організаційна діяльність, де на основі багаторічного досвіду та домовленостей встановлені рамки взаємодії, зрозуміла система заохочень, мотивації професійного зростання. Активна творча діяльність та взаємодія небайдужих педагогів забезпечують інноваційну діяльність закладу. Зазначені складові утворюють потужний людський фактор. Уміння та здатність прогнозувати нові тренди в освітньому процесі дозволяють приймати ефективні рішення та працювати на випередження без емоційного перевантаження. Уміння концентрувати та використовувати наявні фінанси, завершувати розпочаті проєкти, передбачати наперед можливі організаційні, педагогічні ситуації, зберігаючи актуальність інвестицій тривалий період. Існує ієрархія витрат: на дітей, на безпеку, на вчителя, на



технологічність діяльності, на комфорт тощо. Виховний потенціал побудований на співпраці з дітьми: супровід, мотивація, можливість приймати рішення.

Застосування окремих авторських технологій, наприклад, «справа під ключ», що формує в дитини вміння самоорганізовуватися, ставити перед собою мету. Позитивно виділяє установу серед інших – встановлення високих вимог до результатів власної освітньої діяльності, з чого вибудовується «Золотий стандарт випускника». Постійно приділяється увага навчанню навичкам наукової та дослідницької діяльності як окремому напрямку діяльності ліцею. НПТ «Борисфен» став центром захисту рефератів, курсових робіт. Ведення залікової книжки учнем готує дитину до результативного навчання у ВНЗ. Праця з дитячим колективом вимагає різних атрибутів та уваги до дрібниць, наприклад, герб, гімн ліцею тощо. В установі успішно діє процес виявлення, супроводу обдарованих дітей: гурткова робота, олімпійський рух, МАН, самоврядування тощо. Технологічність навчального процесу забезпечується встановленим адаптаційним періодом для всіх новоприбулих здобувачів освіти, шестирівневим консультпунктом, статистично-аналітичною системою «САС» та ін. В ліцеї діє налагоджена система навчання з використанням дистанційних технологій. ЧГПЛ має потужну та різноманітну систему діяльності, спрямовану на розвиток та виховання підлітка: десятки міжнародних програм; національних, регіональних, місцевих, ліцейних проєктів; літні, зимові табори; наукові студії; співпраця із громадськими організаціями (Асоціація молодих юристів, ювенальна поліція, волонтерські організації, служба соціальної допомоги). Ліцей має власні медіаресурси: газету, сайт, сторінки в соцмережах. Педагоги дотримуються Законів України «Про запобігання корупції» та «Дотримання академічної доброчесності» тощо. Крім того, просвітницька робота вчителів у цьому напрямку забезпечує залучення і дітей, і батьків. Ліцей створює колоборацію у взаєминах між усіма учасниками освітнього процесу.

6.2.2. Weaknesses – слабкі сторони. Відсутність власного приміщення та спортивної бази гальмує процес розвитку ліцею, ускладнює освітній процес, не дозволяє залучати додаткові кошти. Фінансування установи не забезпечує належним чином цілковите втілення планів установи. ЧГПЛ не є в пріоритеті в засновника.

6.2.3. Opportunities – можливості. Ліцей перебуває в тренді важливих подій державотворення. Так, країна знаходиться у фазі активного становлення громадянського суспільства, і ліцей формує такі цінності десятки років. Триває підтримка міжнародною спільнотою розвитку освіти в Україні: гранти, програми, проєкти, конкурси, конференції, навчання педагогів. Ліцей активний у міжнародній діяльності 30 років. В Україні налагоджуються механізми «соціальних ліфтів», підвищується роль освіти, що є основою ідеології ліцею. Законодавство України про освіту надає пріоритет профілізації старшої школи, чим активно послуговується ліцей. Система заохочень учителів та учнів прискорюють розвиток ліцейної громади, створюють стійку мотивацію.

6.2.4. Threats – загрози/ризик. Ризик, що виникає не залежно від ліцею – непрозоре формування бюджету міста на освіту, що частіше за все не враховує запити установи. Відсутність чітко визначеної перспективної мережі ліцеїв та гімназій міста ускладнює перспективне планування діяльності ліцею. Відсутність чітких критеріїв визначення успішності установ усереднюють досягнення шкіл, з'являються «фейкові» уявлення про навчальні заклади міста. Приниження авторитету освітян, часто через ЗМІ та соціальні мережі, невідповідність заробітної плати до відповідальності вчителя «прибирають» якісного педагога із школи.



6.3. PEST аналіз тенденцій макросередовища, що мають істотне значення для діяльності Черкаського гуманітарно-правового ліцею (додаток 27).

6.3.1. Політика. Найвищим пріоритетом впливу політичних факторів на освітні процеси ліцею шляхом експертної думки визначені: зміна законодавства, урядова стабільність, податкова політика, державний вплив на галузь. Ми констатуємо, що неефективним є державне регулювання конкуренції в галузі освіти. Середньозважена оцінка впливу політичних факторів на розвиток ліцею та педагога складає 2 бали з 5.

6.3.2. Соціум. Головним впливом на соціум сьогодні є демографічні зміни, готовність громадян до споживання якісної освіти, зміни структури доходів працюючих громадян, соціальна мобільність громадян. Середньозважена оцінка впливу факторів соціуму на освітянську галузь, на розвиток ліцею та педагога складає 3,4 бали з 5.

6.3.3. Економіка. Фактором, який найбільше впливає на освітянську галузь є ціни на енергоресурси. Викликає подив, що прямий зв'язок між фінансовим станом галузі освіти та загальним станом економіки (підйом, стабілізація, спад) не прослідковується. Середньозважена оцінка впливу факторів економіки на розвиток ліцею складає 3 бали з 5.

6.3.4. Технології. У сучасному світі домінуючими для розвитку освіти стали технологічне забезпечення, використання різних застосунків, онлайн-сервісів, методичні новації та швидкість їхнього освоєння. Середньозважена оцінка впливу фактору технологій на розвиток ліцею та педагога складає 2,25 бали з 5.

6.4. Узагальнення PEST аналізу.

6.4.1. Можливості. Фактором є позитивна динаміка зростання доходів педагогів, що перевищує інфляційні процеси в державі. Швидкість поширення інновацій та нових продуктів є дуже високою, тригером якої стала пандемія коронавірусу. Учителі ЧГПЛ перебувають у тренді освоєння нових продуктів. Відбувається активна сертифікація педагогів, курси, тренінги, вебінари. Навички соціальної мобільності набуваються програмами обміну, відеоконференціями, дистанційним навчанням, різноманітністю дискусійних платформ, міжнародною діяльністю, стажуванням за кордоном.

Зміна законодавства. Зміни законодавства в освіті 2017 року надають як нові можливості для шкіл, так і небезпеки. Наприклад, збій у графіку ходу реформи та зобов'язань перед педагогами по заробітній платі. З 2015 року відкрито фінансування підтримки науковців на патентування винаходів. Сприяння прискоренню атестації вчителя ліцею мотивує до інноваційної, дослідницької, науково-практичної діяльності. ЧГПЛ підтримує зацікавленість громади у якісній освіті через відкритість в інтернет-просторі та активно проводить ребрединг установи.

6.4.2. Загрози. Державне регулювання конкуренції в галузі – ілюзія. Фактично механізмів ринкової економіки українська школа не має. Держава, володіючи монополією на освіту, не займається таргетуванням як способом господарської політики на підтримку успішних шкіл. Використання великих навчальних площ згідно з санітарним регламентом вимагають неймовірних видатків на утримання установ та комунальні послуги. Такі видатки повністю з'їдають вигоди через відсутність оподаткування в галузі. Закони економіки в освіті не працюють: в точках економічного спаду освіта втрачає, при підйомі не набуває. Ще одна проблема освіти – малокомплектність шкіл, недостатність робочих рук, дефіцит пенсійного забезпечення.



6.5. Дослідженнями стратегічного комітету сумарна оцінка ступеню готовності підприємства реагувати на поточні й прогнозовані фактори зовнішнього середовища визначена як більше середнього (2,97 бали) та є прийнятною для визначення стратегічних завдань ЧГПЛ (додаток 28).

За результатами проведених SWOT та PEST аналізу здійснюється корегування стратегічного планування закладу освіти, структури управління, місії, цілей та цінностей навчального закладу.

VII. КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

7.1. Стратегія розвитку Черкаського гуманітарно-правового ліцею спрямована на виконання освітньої програми, враховує внутрішні процеси еволюції установи, власні доробки, орієнтири, новели, положення, передбачені законодавством України, та світові тренди в педагогіці.

7.2. Ключові показники ефективності діяльності ЧГПЛ:

Особистий успіх випускників («Золотий стандарт випускника» або стратегічна мета «27 років»). Джерела отримання інформації: громада випускників, соціальні мережі, особисті зустрічі, офіційна інформація.

Результати ЗНО. Наголос на порівняння з результатами інших навчальних закладів.

Активність учня в спільних ліцейних справах, міжнародних, національних, регіональних проектах, програмах, конкурсах.

Участь і роль дитини у командних видах роботи.

Результати участі ліцейців у всеукраїнських предметних олімпіадах та конкурсах-захистах МАН.

Рівень вихованості учнів, що виявляється через дотримання етичних норм, традицій, корпоративних правил. Інструменти контролю: супровід, спостереження, прояви за межами ліцею.

Ефективність проведених уроків.

Об'єктивність оцінювання й контролю навчальних досягнень учнів.

VIII. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ

Заходи, напрями діяльності Черкаського гуманітарно-правового ліцею в 2020-2025 роках направлені на стратегічний розвиток установи.

8.1. Напрямок діяльності. Створення безпечних та комфортних умов навчання та праці.

Спрямовувати звернення до засновника ліцею щодо облаштування безпечних пішохідних переходів до моменту їхнього встановлення. Спрямовувати звернення до засновника ліцею щодо ремонту та облаштування майданчиків для занять спортом та фізичною активністю. Спрямовувати звернення до засновника ліцею щодо забезпечення приміщенням харчоблоку з достатньою пропускнуною спроможністю. Спрямовувати звернення до засновника ліцею щодо забезпечення ергономічними, ростовими меблями. Спрямовувати звернення до засновника ліцею щодо обладнання приміщень засобами автоматичної пожежної сигналізації з виводом на пульт, встановлення гідранта, заміни дерев'яних конструкцій в рекреаціях на пожежобезпечні, сучасні матеріали. Створити пункт медичної допомоги.

8.2. Напрямок діяльності. Створення вільного від насилля середовища.



Включати теми здорового способу життя, протидії булінгу, цифрової гігієни, дотримання академічної доброчесності як наскрізні в навчально-виховні плани класних керівників. Проводити інформаційно-просвітницькі заходи щодо недопущення булінгу для батьків, педагогів, учнів.

8.3. Напрямок діяльності. Створення інклюзивного, мотивуючого до навчання освітнього простору.

Дотримуватись принципів універсального дизайну при здійсненні ремонтних робіт, реконструкції будівель. Спрямовувати звернення до засновника щодо модифікації та обладнання навчального корпусу з метою доступності до ліцею учасниками освітнього процесу з ООП. Активно впроваджувати політику "мінімізації" відходів та сортування сміття. Популяризувати загальноліцейні заходи на свіжому повітрі (походи «Гарт», спартакіади, уроки на свіжому повітрі тощо).

8.4. Напрямок діяльності. Забезпечення прозорої системи оцінювання здобувачів освіти.

Оприлюднити критерії оцінювання учнів (у письмовому форматі в навчальних аудиторіях, в електронному – на сайті ліцею). Впроваджувати самооцінювання та взаємооцінювання учнів. Розробити алгоритм надання зворотного зв'язку щодо виставленої оцінки.

8.5. Напрямок діяльності. Ефективне планування педагогічної діяльності.

Уніфікувати структуру та оформлення календарно-тематичного планування педагогів. Розвивати конкурс «Портфолію вчителя». Розробити індивідуальні плани для учнів, що перейшли на індивідуальну форму навчання за рішенням педагогічної ради ЧГПЛ (олімпіади, МАН, конкурси, спортивні змагання тощо).

8.6. Напрямок діяльності. Підвищення професійного рівня педагогів.

Сприяти добровільній атестації педагогів, підвищенню кваліфікації педагогів в ліцензованих установах, систематичному on-line-навчанню працівників. Активно здійснювати взаємовідвідування уроків. Розробити та запропонувати до проведення цикл методичних семінарів для освітян міста й області. Включити в роботу МО ліцею вивчення та впровадження освітніх трендів. Систематично використовувати в освітньому процесі мультимедійні презентації з дотриманням вимог санітарного регламенту. Продовжувати діяльність у напрямку цифровізації освітнього середовища (хмарні технології, е-журнал тощо).

8.7. Напрямок діяльності. Педагогіка партнерства.

Розширити тематику проведення школи батьківства (семінари, бесіди, майстер-класи тощо). Забезпечити дозованість домашніх завдань з урахуванням віку, об'ємів, практичності та творчості. Вивчати та враховувати запити стейкхолдерів при розробці річного планування.

8.8. Напрямок діяльності. Створення системи якості освіти та освітньої діяльності.

Здійснювати щорічний комплексний внутрішній аудит ліцею. Оновлювати план розвитку матеріально-технічної бази ліцею.



8.9. Напрямок діяльності. Формування відносин довіри, прозорості з учасниками освітнього процесу.

Розвивати Дитячий парламент як складову системи учнівського самоврядування. Започаткувати ведення англійської сторінки закладу в Twitter з метою співпраці з іноземними партнерами.

8.10. Напрямок діяльності. Нові підходи до організації роботи ліцею.

Започаткувати III еволюцію системи підготовки до ЗНО (за проектом «5 клас»). Змінити філософію проведення сесій (орієнтація на ЗНО). Оновити положення про преміювання педагогів (врахувати нові виклики та види діяльності колективу ліцею). Змінити структуру та ввести нові механізми адміністрування закладу. Створити «Центр педагогічної супервізії». Започаткувати школу підготовки педагогічних кадрів ліцею з числа вихованців.